

De opsporings-ambtenaar zal echter schier altijd getuigen kunnen hooren en moeten zoeken naar verborgen zaken. Het eerste is een zeer moeilijk werk, vooral wanneer het personen betreft, die meer zeggen, dan zij kunnen verantwoorden, of om welke reden ook minder of anders verklaren, dan zij zouden kunnen of moeten doen.

Het „opzoeken” wordt pas door langdurige oefening geleerd.

Het spreekt vanzelf, dat, wanneer men iets wil verstoppert, men met eenig overleg daarvoor wel plaatsen kan vinden, die in het geheel niet in het oog vallen. Dit is te gemakkelijker, omdat het hier in den regel zijn kostbaarheden, geld, papieren of dergelijke dingen, die betrekkelijk weinig ruimte innemen. Zulke voorwerpen kunnen b.v. worden verborgen in een vogelkooi, in een canapé, in een krib, in een koestel, in een hondenkooi, tusschen oude couranten, in een apothekersdoosje, op een mesthoop enz. Een valsche bankbiljet vond men eens in de uitholling van een ouden sleutel; belangrijke geschriften in de luiers van een zuigeling; eenige bankbiljetten van f1000 onder de voering van verdachte's hoogen hoed; gestolen goudstukken in de op het vuur kokende soep, waar men ze had ingegoooid.

Speurhonden kunnen hierbij belangrijke diensten bewijzen.

Behalve de onmisbare hulp van den dokter brengt ook het mikroskopisch onderzoek dikwijls verrassende resultaten.

Wat bloedsporen betreft: men kan heden ten dage niet slechts dierenbloed van menschenbloed, maar ook het laatste naar zijne herkomst onderscheiden als afkomstig van verwonding, van bloedspuwing, enz.

De gevallen, waarin mikroskopisch onderzoek van uitwerpselen van groot belang kan wezen, zijn zeer talrijk. Het moet plaats hebben, wanneer het van belang is te weten, wat de persoon, die ze achterliet, het laatst heeft gegeten, wanneer men b.v. verdenking heeft op iemand, van wien men weet, wat hij kort vóór het plegen van het misdrijf at. De vertering is toch betrekkelijk zeer onvolkomen; heelwat gaat onverteerd weder uit het lichaam, en zoo kan uit de uitwerpselen veel vastgesteld worden.

Welk eene rol het vinden van haren kan spelen, schreef ik reeds. De deskundige kan uitmaken: of iets is een vezel van een plant of een haar van een dier; of het is een haar van een dier of een haar van een mensch. Hij kan ook zeggen, van welk deel van het menschelijk lichaam een haar afkomstig is; ook wel, of het haar is van een bejaard of van een jeugdig persoon. Slechts zeer zelden kan echter met zekerheid worden verklaard, of een gegeven haar van een bepaald persoon afkomstig is.

Is er verdenking, dat iemand eene akte vervalscht, een brief van strafbaren inhoud geschreven, of eenig ander misdrijf met behulp van geschriften heeft begaan, dan is men bij huiszoeking op heel veel dingen bedacht. Van belang kan dan zijn niet alleen inkt, pennen, potlood en papier, maar ook het papier waarop is afgevoerd, inkt- of potloodgummi, kleurstoffen, vergrootglazen, ra- deermessen en alles, waaruit het voor het misdrijf gebruikte papier kan zijn genomen. Dikwijls toch waagt de dader het niet, voor zijn misdrijf te gebruiken van het papier, dat hij in een winkel kocht. Hij scheurt dan een dekblad voor of achter uit een boek, of neemt een onbeschreven blad uit een schoolschift van zijn kinderen enz. Dikwijls vindt men ook voorbeelden of oefeningen, waarmee de dader zich voor zijn werk heeft voorbereid.

POPULAIR-WETEN - [SCHAPPELUKE SCHETSEN

Over het Beschrijven van Muziek.

II.

De verklarende muziekbeschrijving bleek ons uit te gaan van de compositie, in welk verband dan ook, van het object dus. Zij vertoont hoogstens een inter-subjectief element, maar wordt nooit zuiver subjectief. Zij behandelt het kunstwerk en niet de indruk daarvan — dit is haar kracht en haar tekort.

Haar kracht — want tot op zekere hoogte kan zij de artistieke waarde van een compositie bepalen en uitsluitel geven omtrent de graad van knapheid van het werk.

Haar tekort — want het meesterlijke in de kunst is wel altijd knap, doch het knappe is lang niet altijd meesterlijk. Als toetssteen van het artistieke heeft de technische analyse slechts negatieve waarde; zij kan knoeiwerk ontrafelen, doch nooit ten volle aantoonen, wat nu eigenlijk aan een meesterwerk het meesterlijke is.

De diepste oorzaak van het tekort der technische analyse is, dat zij door haar vergelijkend karakter de compositie altijd in zeker verband en nimmer geheel op zichzelf ziet. De eigenlijke bestaansgrond van het kunstwerk is daarmede miskend. De compositie toch is geschapen naar het

Voorts kunnen stoffen en draden gewichtige diensten bewijzen tot vaststelling der identiteit.

Men bedenke, dat wel het ééne witte linnen er juist zoo uitziet als het andere van dezelfde soort, en dat men met het bloote oog den eenen zwarten draad niet van den anderen kan onderscheiden, maar dat dit anders kan worden onder den mikroskoop. Wanneer de deskundige de stoffen, de draden enz., geheel ontleed en vele malen vergroot, onder den mikroskoop bestudeert, dan kan hij met zekerheid zeggen, of zij al dan niet geheel hetzelfde zijn. Natuurlijk kan men niet met een ter plaatse gevonden nietig stukje goed gaan rondloopen om te zien, wie gekleed is in soortgelijk goed; men moet eerst iemand hebben, dien men reeds verdenkt. Dan echter moet men alles doen om bij hem iets te vinden, dat onder den mikroskoop met dat nietig stukje goed kan worden vergeleken. Dit is bijzonder moeilijk, wanneer dat stukje heel klein is, of uit slechts enkele draden bestaat. Het is echter voldoende, wanneer iets is gevonden, waarvan dat stukje afkomstig kan zijn. Voorwerpen, waarmede in dit opzicht iets kan worden gedaan, zijn er genoeg: b.v. afgerukte stukjes van des daders kleeding of draad, die diende om iets vast te maken. Kortom, nergens misschien treedt de vindingrijkheid en nauwkeurigheid van den onderzoeker zoo aan het licht als bij het zoeken en vinden van dergelijke nietige voorwerpen, waarmede de deskundige de gewichtigste ontdekkingen kan doen.

Ik zou onbescheiden zijn, door nog meer plaatsruimte van de Redactie voor dit onderwerp te vragen.

Ik wilde U slechts iets doen beseffen van de moeilijkheden, voor welke de opsporings-ambtenaar zich bij zijn onderzoek naar een gepleegd misdrijf geplaatst ziet. Ge moet bewondering gevoelen voor de scherpzinnigheid en doortastendheid, waarmee hij ook in ons land zijn taak verricht en men vergeeft dan gaarne de fouten, die ook bij dien arbeid natuurlijk gemaakt worden.

En dankbaarheid zal ons vervullen, dat God ons nog mannen geeft, die bereid zijn, hun levens-taak in dit ondankbare en vrijwel ongeziene werk ter bestrijding der criminaliteit te vinden.

Mr D. W. O. A. SCHUT.

Paaschgebruken.

Al ligt de tijd van het symbolisch-magisch denken, dat de Middeleeuwen beheerschte, ver achter ons, toch zijn nog tal van gebruiken en gewoonten uit dien tijd als survivals niet geheel verdwenen. De folklore, die zich met de studie dezer uit vroegere cultuurperiodes stammende gebruiken, enz. bezighoudt, vraagt thans in 't bijzonder voor deze nog slechts kwijnende overleefsels aandacht en belangstelling, daar ze nu door toenemend verkeer en voortdringing van de alles nivelleerende civilisatie op het aan folklore-nog-vaak-rijke platteland dreigen geheel te zullen wegsterven.

In de landen, waar de gang der jaargetijden telkens een ontwaken, bloeien en weer versterven der natuur meebrengt, waren sinds overoude tijden de voorjaarsfeesten in zwang. Reeds de Egyptenaren en Babyloniërs vierden ze. Men bracht den goden offers en vroeg om vruchtbaarheid voor dier en plant. De oude Germanen hadden hun lentefeesten ter eere van Thor en zijn zuster Ostra of Eastr. de godin van licht en lente.¹⁾

De Christelijke kerk, die meende deze oude gebruiken niet aanstonds geheel met wortel en tak te mogen uitroeien, stelde het Oude Paaschfeest

beeld en de gelijkenis van een menschenziel. Wat is de diepste, de wezenlijke waarde der ziel? Haar onvervang-, haar onherhaalbaarheid, haar Einmaligheid. De schepping beweegt zich weliswaar tusschen de beide polen: overvloed en economie, maar die overvloed is geen verkwinging: God kent de sterren en telt de haren van ons hoofd; de schepping rust in de wijsheid en in de Goddelijke economie. Ieder mensch moest noodzakelijk geboren worden en is een gedachte Gods. Dit nu schaduwt zich af in het kunstwerk. Het ware kunstwerk is eenmalig, onvervang- en onherhaalbaar¹⁾. De technische analyse roert daaraan niet, doch de herscheppende muziekbeschrijving grondt zich stilzwijgend op haar. Dat iedereen op zijn wijze op muziek reageert, is hiermede niet in tegenspraak. De zaak is eenvoudig, dat de herscheppende muziekbeschrijver zijn gemoed uitsluit uit mededeelzaamheid, of, op minder natiel standpunt, uit de wetenschap, dat zijn indrukken het gemiddelde te boven gaan en voor een ander waarde kunnen hebben.

De herscheppende muziekbeschrijving gaat uit van het genietend en keurend subject, de luisteraar dus. Dit noopt ons, even stil te staan bij de dusgenaamde muzikale „ontroering” en haar ingewikkeldheid.

Muziekgenot, muzikale ontroering, ziedaar twee ontoereikende benamingen voor wat meer is dan genot en rijker dan ontroering. Het meest voelen we voor het woord muziek „genot”, indien we genieten hier opvatten in de ruime zin van „ontvangen en verbruiken”, zooals men ook b.v. een salaris „geniet”.

In onze kringen is inzonderheid het woord kunst-

der Joden met de herdenking van Jezus' Opstanding in de plaats ervoor. Zij trachtte ook den ouden Joodschen naam ingang te doen vinden. Niet overal lukte haar dat. Bij het Duitse en Engelsche volk bleef de oude benaming voor dit thans Christelijke feest Ostern en Easter, als herinnering aan de heidensche godin, voortleven.

Onder de Paaschgebruiken nam in West-Europa het ontsteken van Paaschvuren wel een zeer voorname plaats in.

Volgens Buschan zag men in de Paaschvuren de zuiverende kracht der vlammen, die oorspronkelijk de heksen en demonen van den winter verdrijven moesten. Er zijn in Duitschland nog vele streken, waar men op den eersten Paaschdagavond op een hoogte, volgens overlevering vaak een oude offerplaats, een hooge stapel brandhout, takkebossen en oude manden bijeenbracht en dan in brand stak. Men trok met muziek in feestelijken optocht naar de plaats, waar onder den schemerenden hemel de vlammen hoog zouden oplaaien. Ook in ons land is de gewoonte van het ontsteken van Paaschvuren nog op sommige plaatsen in zwang. Eenige dagen vóór Paschen trekt de jeugd al zingende langs de huizen om het noodige brandmateriaal bij de dorpsbewoners in te zamelen. In de oostelijke provincies Overijssel en Drenthe zingt de jeugd in Saksisch dialect:

Heb i ock 'en olde mande,
Die wie tot Paoschen verbrande?
Heb i ock 'en bossien riet,
Aors hebben wi veur 't Paoschvuur niet!²⁾

Bij verschillende plaatsen, als Ede, Wageningen, Lochem heeft men nog den Paaschberg, op welken het groote vuur branden moest.

Drijver ziet in dit Lentefeest het zonneweest. Soms werd in het midden van den brandstapel een paal opgericht, waarop een rad was vastgemaakt. Dat rad moest het wiel van den zonnewagen verbeelden, op welken de Zonnegod zijn tocht langs den hemel deed om met zijn zonnewiel de aarde te verlichten.

De magische kracht van het vuur komt nog in andere gebruiken uit. In Midden-Duitschland geloofde men, dat zoover de gloed van het vuur of de rook reikte, de akkers vruchtbaar zouden zijn en door geen hagelslag of misoogst getroffen zouden worden. De huizen in den omtrek zouden voor brand en bliksemslag en de bewoners voor allerlei ziekte gespaard blijven.

De asch van het gestorven vuur werd over de akkers gestrooid of met het zaad vermengd om de vruchtbaarheid te verhoogen. Ook mengde men het voeder der dieren uit hetzelfde oogpunt er mee.

Was de vuurgloed haast gedooft, dan sprong en huppelde de jeugd over de nog smeuende, nagloeende takken en sprokkel of men dreef het jonge vee er door om de magische kracht ervan te genieten. Ook het wiel van den hoogen staak of brandende teertonnen werden van een hoogte over de velden geroeld om meer vruchtbaarheid aan de akkers te verleen.³⁾

Waren de Paaschvuren lang in Midden- en West-Duitschland, Zweden en Holland in eere, de lentevuren hadden grooter verspreidingsgebied en werden lang in België, Zwitserland en Frankrijk, tot ver in 't Zuiden, gehandhaafd. In laatstgenoemde landen zag men op den avond van den eersten Zondag der Lente ver in den omtrek den gloed der voorjaarsvuren langs den horizon. Met vlammeende toortsen, vaak ontstoken aan deze lentevuren, trok men in Frankrijk door de wijngaarden om een goeden oogst te bevorderen.⁴⁾

genot een cliché. Maar de kunst is meer dan een fijne signaal, die de Christen „ook wel hebben mag”, mits met (stille) dankzegging genoten zijnde. Wie er niet van weet, dat de culturele en dus ook de artistieke taak iemand als een nood kan zijn opgelegd, heeft de volle beteekenis van het Calvinisme, of juist van de herschepping Gods, nog niet verstaan. De kunstenaar, ook de uitvoerder, die uit zulk een nood zijn kunst beoefent, „geniet” niet in de schaduw van een slecht begrepen want geïsoleerd Bijbelwoord, maar worstelt en bidt in deze zijn roeping.

En nu de „ontroering”. Klinkt „genot” te grof, te egoïstisch, in één woord on-Christelijk, „ontroering” heeft een te eenzijdig-aesthetische klank. De echte ontroering is een geschien: zij komt onverwacht, althans ongezocht. Wie haar najaagt, zoowel in de religie als in de kunst, heeft zijn loon weg. Jacht op ontroering veronderstelt zeker raffinement, zekere arglistige genotzucht, die in verkeerde zin heeft teniet gedaan hetgeen eens kinds is en die grijpt naar datgene waarop men niet wachten kan. Het is waar, de scheppende kunstenaar gaat van de ontroering uit; in zijn kunstwerk geeft hij die zegen (want dat is het) dóór. Maar de luisteraar (om nu bij de muziek te blijven) komt tot die ontroering achteraf; hij eindigt, waar de scheppende kunstenaar begon.

Dit proces van muziekverbruik nu is zeer ingewikkeld. De gevoelige luisteraar ondergaat gewaarwordingen aan zijn lichaam, het „loopt hem koud over de rug”, het rythme deint in lijf en leden na; de muziek suggereert hem vormen, geluiden en kleuren, maar ook gevoels- en gemoedstoestand.

Meer dan eieren zich aan was de Beide waren tur en va

In Duits: volwassene schenke gewoon waren of mooi geze Paas 1892 vond het geraamten uit 320 Was in C haarheid meinen re verbond Verlosser, opdat allen zonden door rijzen.”⁵⁾ I eieren dan kindje, een of een rijm: plafondschi in eivorm

Naast de in het ei van soms Voor de den goote ei reeds ge en een twa op den Paas ditje op Pa was men z allerlei zie zoo'n ei aa veelal, in bewaard te zoo rond- In ander het begin m den akke verkrijgen waren.

Ook wer onweder o gevaar van Witte-Dond de beschik helderziend

In verb kracht sta eieren de h tikken en eieren te k in ons land Paaschweic de jeugd s samen te elkaar de de hand s zag gekne van 't ei, c volgens D werden een van elkaar zorgvuldig bergen en die uitgest terug was. volbracht

van de d gekleurde

Ook heb vernogens duister ro profetie. Z aanhooren rijk, aange En men be de goest e valen

We zijn scheppende de overvlo spreken. J pende muz en verwar blijkt de h de verklar de totaal bepaalde e kunst uitg positie in nader teru lijnen voor vinden.

De ideal eenigt tw taalvoering is. Dit ve

We zage ring is. De inneren aa m haar st